

Stop Borrssele aktie

maandag 18 oktober 1982

7.10^u.

Ook deze morgen hebben ongeveer 20 leden van de aktiegroep Stop Borrssele het toegangshek naar het bouwterrein van de in aanbouw zijnde atoom-bunker bezet. Deze menselijke blokkade heeft tot doel om nog meer kracht bij te zetten aan alle eerdere protesten tegen de bouw van een radio-aktieve afval bunker. Deze bunker zal een eeuwig monument worden voor ons nageslacht. Tevens willen wij door middel van deze blokkade de bouw van de atoombunker vertragen en met de werknemers discussiëren over kernenergie en werkgelegenheid. Wij willen er nogmaals op wijzen dat wij niet de werkers aan de atoombunker verantwoordelijk stellen voor de bouw maar het beleid van de Provinciale Zeeuwse Energie Maatschappij en de diverse overheden.

Om die reden zal Stop Borrssele ook aktie voeren op de toegangsweg naar de hoofdboort van de kerncentrale. Over de weg zijn spandoeken gespannen met de teksten "WIJ BALEN VAN AFVAL EN CENTRALE", "NIET LEUK HE DAT AFVAL" en "GEEN KERNENERGIE IN NEDERLAND STOP BORRSSELE". Door toepassing van deze spandoeken en de blokkade willen wij de P.Z.E.M. duidelijk maken dat wij ons niet stilzweigend neer leggen bij het door hen gevoerde beleid.

Aktiegroep Stop Borrssele
Postbus 587
Middelburg

Naast de Kerncentrale in Borssele is men enige tijd geleden begonnen met de bouw van het afvalopslaggebouw voor Radio-Aktief-Afval. Het is de bedoeling om in de betonnen bunker al het licht en middel actief-vast-afval op te slaan in vaten met een oppervlakte-straling van 1.000 millireem per uur. Dit afval wordt nu nog steeds in de oceaan gedumpt, een onakseptabele oplossing om van de vaten af te komen. De overheid is hier, na vele jaren, ook achter gekomen en tracht het dumpen zo spoedig mogelijk te stoppen.

Er is echter geen bevredigende, veilige, definitieve opslagplaats voor het radio-actief-afval (R.A.A.). Het is zelfs zeer de vraag of een dergelijke opslagplaats ooit gevonden zal worden.

Omdat de P.Z.E.M. de Kerncentrale Borssele toch wil laten doordraaien - ondanks het ontbreken van een veilige, definitieve opslagplaats- wordt nu een tijdelijke opslagplaats gebouwd.

De grootte van het afvalopslaggebouw is zo gekozen, dat al het R.A.A. dat de komende 9 à 10 jaar in Borssele geproduceerd gaat worden, opgeslagen kan worden. Deze periode komt ongeveer overeen met de verwachte levensduur van de Kerncentrale Borssele. Er komt nu een garantie, dat de stagnatie van de afvoer van R.A.A. geen reden tot sluiten van de kerncentrale hoeft te zijn. Min of meer dezelfde garantie heeft de P.Z.E.M. voor wat betreft de afvoer van de hoog radioactieve uitgewerkte splijtstofstaven.

Het Ministerie van Economische Zaken heeft in 1980 al een vergunning verleend voor het plaatsen van speciale rekken in het koelbasin voor de zogenaamde kompakttopslag. Het veel dichter op elkaar plaatsen van de zeer hete splijtstofstaven, die uit de reactor gekomen zijn, en afgekoeld moeten worden, maakt dat, ondanks de stagnatie van de afvoer van de splijtstofstaven, toch doorgegaan kan worden met de produktie van elektriciteit en.....R.A.A..

Nu worden verschillende noodsprongen gemaakt, omdat een goede, definitieve oplossing voor het afvalprobleem uitblijft. Toch wordt doorgegaan met de produktie van R.A.A..

Het is onbegrijpelijk dat de kerncentrales door mogen draaien, zonder dat er een deugdelijke oplossing is voor hun afval.

De enige veilige oplossing is: stoppen met de produktie van radio-actief-afval. Het sluiten van de kerncentrales en onderzoeksinstituten ten behoeve van kernenergie. De afvalberg is al hoog genoeg.

HET OPSLAGGEBOUW

De bunker krijgt een opslagruimte van 21.012 m³. Het wordt een vrij simpel gebouw met dak, vloer en wanden van gewapend beton met een dikte van 50 tot 100 cm. Dik beton wat de radio-actieve straling moet absorberen, zodat de merkbare straling buiten het gebouw gering is.

Vreemd is dat voor het dak - met een dikte van 50 cm. de maximaal toegelaten straling buiten het gebouw groter is dan voor de muren (2,5 millirem, resp. 0,1 millirem per uur).

In de ontvangsthal komt het afval binnen en wordt met een mobiele kraan vervoerd naar het opslaggedeelte. Het afval kan hier ook gereed gemaakt worden voor eventueel verder transport. Er is een mogelijkheid voor een spoorwegaansluiting voor dit doel.

De atoomafvalbunker gaat ongeveer 3 à 3,5 miljoen gulden kosten. Dit om + 8.000 m³ afval op te slaan. Met de bouw is half april ('82) begonnen en gaat-naar verwachting een jaar duren. Begin 1983 kan dus begonnen worden met de opslag en is afvoer naar het Energie Centrum Nederland - voorafgaand aan de dumping-niet meer nodig.

Door afscherming is getracht de werknemers aan een zo laag mogelijke stralingsdosis bloot te stellen. Tijdens het transport kunnen echter situaties ontstaan, waarin werknemers een stralingsdosis boven de gestelde norm van 2,5 millirem/per uur.

De P.Z.E.M. houdt zich wel aan de internationaal gestelde en geldende normen, die stellen, dat de maximale bestraling 5 rem per jaar mag bedragen. Hier komt het punt van discussie over de lage stralingsdosis. Nog steeds wordt het gevaar van het langdurig blootgesteld zijn aan lage stralingsdosis onderschat en gebagatelliseerd. Dit, terwijl verschillende studies hebben uitgewezen, dat er wel degelijk schadelijke gevolgen uit kunnen voortvloeien.

WAT VOOR AFVAL?

Omdat het dumpen van radio-actief afval naar alle waarschijnlijkheid wordt gestaakt, moet er een oplossing worden gevonden voor dit afval, wil men de kerncentrale Borssele door laten draaien.

Het gaat hier om vast afval en vloeibaar afval dat in vaste vorm is gebracht. Dit kan licht besmet afval zijn zoals: handschoenen, beschermende kleding, etc., maar ook de zwaarder besmette filters, vloeistoffen, gereedschappen en ander materiaal. Er is geen norm gesteld wat betreft de straling van dit afval.

In de vergunning wordt alleen een norm gesteld aan de straling op het oppervlak van de vaten. Deze mag maximaal 1.000 millirem per uur bedragen.

Er is o.a. door het Ministerie van Economische zaken gesteld, dat wel hoog actief vast afval (hava) in de bunker opgeslagen kan worden, mits het zodanig verpakt is, dat de vaten toch voldoen aan de gestelde norm van 1.000 mr. oppervlaktestraling.

Zo kan van Hoog Actief Vast Afval (HAVA) Middel Actief Vast Afval (MAVA) gemaakt worden. De gestelde norm is dan ook geen norm meer voor het soort afval wat opgeslagen gaat worden.

Jaarlijks worden ongeveer 800 vaten afval geproduceerd. Vijfhonderd vaten van 200 l. met een gewicht van + 0,425 ton, en ca. 300 stuks 1.000 l. vaten van 2.200 ton. Dat betekent + 845 ton per jaar.

Er is de verzekering gegeven dat alleen afval van de Kerncentrale Borssele opgeslagen gaat worden.

Er is een opslagmogelijkheid voor + 8.000 ton, afhankelijk van de manier van stapelen en de verhouding 200 l. en 1.000 l. vaten. Genoeg ruimte dus om de Kerncentrale Borssele 9 à 10 jaar door te laten draaien.

Een zeer voorbarig besluit, zeker nu de Maatschappelijke Diskussie over kernenergie bezig is.

Een opmerkelijk punt van de atoomafvalbunker is de term "tussenopslag". De tijdelijkheid van de opslag in afwachting van een definitieve bergplaats. De P.Z.E.M. stelt de overheid verantwoordelijk voor het vinden van een dergelijke opslagplaats, als het dumpen verboden wordt. Er is geen uitzicht op het vinden van een definitieve opslagmogelijkheid, zowel voor hoog als laag ak-

Collectie Stichting Laka

www.laka.org
Gedigitaliseerd 2016

tief afval/materiaal. Het tijdelijk opslaan van radio-actief-afval is dan ook zeer voorbarig.

Tijdelijk is niet eeuwig.

Dit begrip maakt het voor b.v. de gemeente Borsele wel gemakkelijker om positief te beslissen over het verlenen van een bouwvergunning.

Het is zeer de vraag of dat ook gebeurd zou zijn als er een vergunning aangevraagd zou zijn voor definitieve opslag.

Dit terwijl er geen wezenlijk verschil is tussen beiden.

VOU HEBBEN ZE ZEKER OOK VERTELD
DAT DIT SPUL NIEMAAI NIET GEVAARLIJK IS?!

KOMPAKTOPSLAG

Bij de start van de kerncentrale Borssele was in het koelbasin in de centrale ruimte voor de koeling van de uitgewerkte brandstofstaven. Er werd gedacht aan een afkoelperiode van deze hete elementen van een half jaar tot een jaar, waarna de staven naar de opwerkingsfabriek in La Hague in Frankrijk afgevoerd konden worden.

Grote moeilijkheden bij de opwerking in de fabriek van Cogéma, maakte het noodzakelijk de staven langer in het koelbasin te houden. Ook verandering van het kontrakt - bekend als het geheime Cogéma-kontrakt - maakte het nodig de elementen langer in Borssele te houden. Vandaar dat er een vergunning werd aangevraagd en verleend om veel meer (ongeveer 600) uitgewerkte splijtstofstaven in het koelbasin op te slaan. Dit gebeurt domweg door de staven dichter op elkaar te zetten.

De staven moeten konstant gekoeld worden, omdat zij nog een enorme hitte produceren. De kans dat er een ongeluk gebeurt, bijv. door oververhitting bij het uitvallen van de koe-

ling van het basin, is vele malen groter geworden door de verdichte opslag.

Ook blijkt weer, dat de problemen in de opwerkingsfabriek veel groter zijn dan eerst werd aangenomen. De vertraging komt voornamelijk door onverwachte technische tegenvallers, ongelukken en defekten aan de installaties.

In verband met diverse kalamiteiten heeft de opwerkingsfabriek vele malen stil gelegen.

Grote hoeveelheden radio-actief-afval uit o.a. Nederland, België, Duitsland, Zweden en Frankrijk hopen zich op in de koelbasins van La Hague. Radio-actief materiaal wordt ook regelmatig geloosd in het kanaal en ontsnapt in de lucht.

Nog steeds is er geen oplossing gevonden voor de zwaar giftige en hoog radio actieve afvalstoffen uit de splijtstofstaven.

Er moet een veilige opslagplaats gevonden worden, die het mogelijk maakt dit radio-actief-afval voor de tijd van ca. 500.000 jaar van de buitenwereld te isoleren.

Dit is een absurde opgave, omdat er geen mogelijkheden zijn om de toekomst te voorspellen.

EEN KERN-
CENTRALE
IS ALS EEN
IJSBERG

HET GROOTSTE
DEEL ZIE JE
NIET!

Collectie Stichting Laka

www.laka.org
Gedigitaliseerd 2016

Om opslag van radio-actief-afval mogelijk te maken, wordt in verschillende landen waaronder Denemarken, Duitsland en ook Nederland gedacht aan de opslag in zoutkoepels. Onderzoek naar de geschiktheid is een zeer moeilijke en langdurige zaak. De warmte afgifte van het radio-actief-afval blijft een groot probleem, evenals de stabiliteit van de zoutlagen. Niemand kan op een termijn van duizenden jaren garanderen dat de situatie in de zoutlagen niet verandert. Het verleden met duizenden jaren rust, garandeert geen stabiliteit voor de toekomst.

Het afsluiten van het radio-actief-afval voor grondwater is eveneens noodzakelijk om verspreiding van radioactief materiaal te voorkomen. De huidige mijnbouwtechnieken kunnen een droge opslag nu wel garanderen. Zij kunnen echter geen droge situatie voor duizenden jaren verzekeren.

Min of meer dezelfde situatie geldt voor de opslag in kleilagen, zoals o.a. in België onderzocht wordt. Er is geen voorspelling te maken hoe de situatie van de kleilagen over duizenden jaren is. Desondanks wordt er in de Belgische Kempen toch doorgegaan met de bouw van een ondergrondse opslagplaats in deze kleilagen. Er wordt momenteel een schacht en een eksperimenteel gewelf gebouwd.

Het vreemde is dat een opslagplaats niet meer gekozen wordt vanuit de overtuiging van zijn veiligheid, maar vanuit de noodzaak om de berg afval, die een onoverkoombaar probleem is geworden, op te slaan. Het is alleen daarom al onvoorstelbaar dat de kerncentrales door mogen gaan met produktie van radio-actief-afval.

DUMPING

Jaren achtereenvolgend is het R.A.A. van Engeland, België, Zwitserland en Nederland ca. 700 milj van de spaanse en ierse kust in de oceaan gedumpt. Ver van ons bed. Nu pas begint men te beseffen, dat het gewoon in zee dumpen geen oplossing is. Wel is dit de goedkoopste en gemakkelijkste manier om van het R.A.A. af te komen. Het vinden van de vele chemische gifbelten heeft waarschijnlijk doorgewerkt in de bewustwording dat het dumpen geen veilige oplossing is. Opende beste vaten, hoge concentraties

radio-actief materiaal in het water rond de dumpplaatsen, besmette vis, kortom een verspreiding van radio-actieve stoffen in het milieu, maken het dumpen onverantwoord. Toch, wordt ook dit jaar weer gedumpt, volgens de staatssekretaris voor miljeuzaken Mevr. Lamberts, omdat er geen goede opslagmogelijkheden op het land aanwezig zijn. Dit jaar wordt - naast het ziekenhuis en kerncentraleafval- ook het in Arnhem opgegraven Kema-afval gedumpt. Dit - in een 20 tal kuilen in de tuin van het arnhemse onderzoeksinstituut- begraven afval bestaat uit materiaal afkomstig van proeven met radio-actieve stoffen. Onderzoek voor energieopwekking, een nieuw type kerncentrale, laboratoriumproeven, etc.. Het zwaar giftige en hoog radio-actieve afval, waaronder o.a. thorium, uranium, strontium, caesium en kobalt, is ongecontroleerd, ongeregistreerd in plastic zakken op een diepte van ca. 200 tot enkele centimeters, begraven. Het is niet bekend om welke hoeveelheden R.A.-materiaal het gaat. De KEMA heeft het niet bijgehouden. Een triest gegeven is dat veel kinderen in de KEMA-tuin op het afval gespeeld hebben. Drie kinderen die op het terrein gespeeld hebben, zijn aan een vorm van kanker overleden. De KEMA ontkent dat er een relatie is tussen het spelen met en op het afval en de dood van de kinderen. Een dramatisch voorbeeld van het onzorgvuldig en onverantwoord omgaan met radio-actief-afval.

Het R.A.A. is zeker niet het enige probleem wat kleeft aan het gebruik van kernenergie. Het is wel een heel duidelijk probleem. Toch heeft de Minister van Economische Zaken (destijds van Aardenne) G.S. van Zeeland en de Gemeenteraad van Borssele toestemming gegeven voor de bouw van de atoomafval-bunker. Men wacht niet met het gebruik van kernenergie tot er een oplossing is gevonden voor het afvalprobleem. Men hoopt dat de oplossing zal komen, zo niet..... Een grote berg radio-actief-afval, die een bedreiging is voor alles wat leeft. De enige oplossing is: STOPPEN met de produktie van R.A.A.. STOP de kerncentrales, STOP het onderzoek met R.A. stoffen t.b.v. kernenergie. DE AFVALBERG IS AL HOOG GE-NOEG. Om dit te breken kan daadwerkelijk iets gedaan worden. Sluit je aan bij de actie GIRO- BLAUW om zo de P.Z.E.M. te laten merken, dat er veel mensen zijn tegen kernenergie. Maak het de P.Z.E.M. administratie moeilijk door niet met de toegezonden acceptgiro te betalen. Betaal met je eigen blauwe giro-kaarten. Betaal in 2,3,4 of meer keer. Maak het de P.Z.E.M. moeilijk door te laten zien dat je tegen kernenergie bent. BETAAL GIRO-BLAUW.

meer info.: "Stop Borssele" Postbus 587

Middelburg

Collectie Stichting Lokaal